

FANOVAR

Нашрияи Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон

То ҷаҳон буд аз сари одам фароз,
Кас набуд аз роҳи дониш бениёз

Фановар

13 ноябри соли 2018

№ 16-17
(92-93)

Паёми телевизионии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба муносибати Рӯзи Конституция шаҳри Душанбе

Ҳамватанони азиз!

Имрӯз ба санаи таърихи қабули Конституцияи Тоҷикистони соҳибистиқлол бисту чор сол гузаштааст.

Тамоми мардуми шарифи кишварро ба ин муносибат самимона табрик мегӯям.

Бисту чор сол пеш, яъне 6 ноябри соли 1994 шаҳрвандони Тоҷикистон тавассути раъйпурсии умумихалқӣ санади сарнавиштасозеро қабул намуданд, ки он асоси рушди минбаъдаи давлатдории тоҷикон гардид.

Конституция ҳамчун дастоварди бузурги мардуми Тоҷикистон заминаҳои

ҳуқуқии эъморӣ давлати демократӣ, ҳуқуқбунёд ва дунявӣ тоҷиконро фароҳам оварда, шакли олиии ифодаи ҳуқуқии давлатдории миллӣ, ҷимояи манфиатҳои миллӣ ва ҳифзи ҳуқуқи ҳар як шаҳрванди мамлакат мебошад.

Бо роҳи раъйпурсии умумихалқӣ қабул шудани Конституцияи нишонҳои ҳисси баланди масъулияти шаҳрвандони мо нисбат ба ояндаи худ, тақдири минбаъдаи давлат ва ифодаи рӯҳияи ватандӯстиву худшиносии мардум гардид.

Қабули Конституцияи имконият дод, ки дар мамлакат сулҳу субот барқарор шуда, ҳаёти ҷомеа ба маҷрои осоишта равона

карда шавад, қонуниятро тартибот барқарор ҳукмрон гардад ва дар ин замина барои рушди соҳаҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳанги маънавият шароити мусоид ба вучуд оварда шавад.

Дар Конституцияи Тоҷикистони соҳибистиқлол инсон ва ҳуқуқи озодиҳои ӯ ба сифати арзиши олии эътироф ва ҳалқ баёнгарии соҳибхитиёрӣ ва сарчашмаи ягонаи ҳокимияти давлатӣ эълон гардид.

Аз ҷониби ҳалқи Тоҷикистон пазируфта шудани роҳи эъморӣ давлати демокративу ҳуқуқбунёд ва дунявӣ иҷтимоӣ барои бунёди ҷомеаи адолатпарвар заминаҳои воқеии ҳуқуқи гузошт.

Марому мақсади ҳалқи Тоҷикистон, ҳадафҳо ва нақшаҳои стратегияи давлат, ки дар Конституция эълон шуда буданд, дар як муддати кӯтоҳ аз тарафи ҷомеаи ҷаҳон пазируфта шуданд, зеро онҳо бо арзишҳои ва ҳадафҳои ҷомеаи мутамаддини башарӣ мутобиқ мебошанд.

Имрӯз мо ифтихор мекунем, ки Тоҷикистон узви комилҳуқуқи ҷомеаи башар мебошад ва ба сӯи пешрафту тараққиёт бо қадамҳои устувор пеш меравад.

Бо дарназардошти таъмин намудани рушди бемайлону устувори ҷомеа ва амалӣ гардонидани мақсадҳои стратегияи ҳалқи тоҷик солҳои 1999, 2003 ва 2016 ба Конституция тағйироти зарурӣ ворид карда шуданд, ки дар натиҷа ин санади тақдирсоз боз ҳам мукамал гардид, ҳу-

сусан, рукҳои давлатдорӣ, ки заминаҳои зарурии ҳифзи истиқлолияти миллӣ, сулҳу субот ва ваҳдати миллиро таъмин мекунанд, тақдиму тақвият пайдо карданд.

Бисту чор соли амали Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон собит сохт, ки қонуни асосии зиндагии давлат ва ҷомеаи мо аз имтиҳони қидди ҳаёт гузашт ва дурустии мақсаду вазифа ва арзишҳои, ки Конституция ба онҳо асос ёфтааст, исбот гардид.

Натиҷаи ҳамаи дастовардҳои конституционист, ки имрӯз дар мамлакат сулҳу субот ва ваҳдати миллӣ пойдор мебошад ва ҳалқи Тоҷикистон бо ҳисси баланди ватандӯстӣ ба ободиву созандагии сарзамини соҳибистиқлоли худ машғул аст.

Имрӯз сокинони кишвари мо ифтихордоранд, ки соҳиби Ватан ва давлати соҳибхитиёр мебошанд, Конституцияи ҷавобгӯ ба орзуҳои мардумӣ доранд ва дар фазои сулҳу оромӣ, суботи комили сиёсӣ ва ваҳдати миллӣ зиндагӣ мекунанд.

Бори дигар ҳамаи сокинони Тоҷикистонро ба ифтихори Рӯзи Конституция табрик гуфта, ба хонадони ҳар фарди Ватан сулҳу оромӣ, бахту иқболи нек ва ба кишвари азизамон пешрафти рӯзафзун орзу менамоем.

Ҷашни санади тақдирсоз муборақ бошад, ҳамватанони азиз!

Иҷлосияи XVI қарори хирадмандона ва муҳимро қабул кард, ки Эмомалӣ Раҳмонро ба ҳайси Сарвари давлат интихоб намуд. Маҳз, пас аз ин қарори барои кишвар тақдирсоз раванди сулҳу шакли воқеиро касб кард. Имрӯз таърихи ҳалли мусолиҳатомези низоъ дар Тоҷикистон метавонад дар дигар нуқтаҳои даргири муҳталифи ҷаҳон бомуваффақият истифода шавад.

Мартин Лиз, ректори Донишгоҳи сулҳи СММ

Зухури симоҳо, чеҳраҳо ва шахсиятҳои абарқудрат, ки ба ин ё он миллат муттаалиқанд, дар масири таърихи марҳилаи нави таърихӣ аст, ки ба зухури шахсияти факултура ошкор гардидааст.

Шинохти ин симо ва ё ин шахсият танҳо поэзии фардӣ ӯ нест, ин пеш аз ҳама таҷдиди назари башарият ба таърихи ҳамаи миллат аст, ки тавассути шахсияти тозаи таърихи дар ягон ҷода сиёсат, фарҳанг, иқтисодӣ илм ба ҷо овардааст.

Фариддуну Куруш, Анушервону Бузургмеҳр, Низомулмулк, Исмоили Сомонию Абдулфазли Балъамӣ дар таърихи миллат чеҳраҳо ва шахсиятҳои абарқудрати дунёи

== 16 ноябр - Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ==

ҶАҲОНИЁН МИЛЛАТ ВА ВАТАНИ МОРО ДАР СИМОИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ МЕШИНОСАНД

сиёсатанд, ки ҳар қадам рисолати сирф таърихи ба ҷо оварданд ва бо корномаҳои мондагори хеш саҳифаҳои таърихи миллатро ҷаззо-бу рангин сохтанд ва ба ин восита баҳои миллатро тақдиму тақвият бахшидаанд.

9-уми декабри соли 2015 барои миллати тоҷик тоҷикистониён санаи таърихи ба ҳисоб меравад.

Санаест, ки дар саҳифаи таърихи ҳалқи мо бо хатҳои заррин сабт гардидааст, зеро дар ин рӯз мардуми тоҷик яке аз фарзандони баруманди миллат, Президенти кишвар муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонро расман ба мақоми Пешвои миллат пазируфтанд. Воқеан ашхосе, ки барои Ватан пешрави кишвар, некуаҳволии мардум, эҳёи тамаддуну фарҳанг талош меварзанд, ба чунин мақоми баланд сазовор мегарданд.

Пешвои миллат баландтарин мақомест, ки миллат ба фарзандони далеру ҷасур ва хирадмандонаш лоиқ дидааст.

Эмомалӣ Раҳмон дар марҳилаи ҳасоси таърихи ба сари қудрат омад ва масъулияти баланди роҳбарии мамлакатро ба уҳда гирифт.

Дар замоне, ки ҳаёт ва мамоти Тоҷикистон чун ашк дар сари миж-

гон буд, ӯ тавонист миллатро сарчамӣ ва миллатро аз парокандагӣ наҷот диҳад. Ӯ маҳбуби ҳамагон шуд. Мардум ӯро фарзанди фарзонаи миллат - Президенти мардумӣ, ятимпарвар ва билохира, Пешвои миллат хонданд.

На ҳар миллат нисбат ба сарвари хеш чунин меҳрубон аст. Хизматҳои ин марди шариф дар роҳи созандагиву бунёдкорӣ беназир аст. Ӯ ҷанги хонумонсӯро хомӯш кард ва дар дили мардум ҳамчун Президенти сулҳпарвар, адолатҷӯ хирадманд ва ваҳдатовар ҷой гирифт.

Эмомалӣ Раҳмон пуштибону ҳидоятгари ҷавонони Тоҷикистон ва кулли ҷавонони тоҷикзабони ҷаҳон аст.

Агар Исмоили Сомонӣ 1100 сол қабл аз ин, "Девони Бухоро" буд, имрӯз Эмомалӣ Раҳмон девори давлати тоҷикон аст.

Ба хизматҳои ин марди хирадфарзанди тоҷикзабони Афғонистон Аҳмадшоҳи Масъуд баҳои баланд дода гуфтааст.

"Истиқлолият ба Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон ин сиёсатмадори дараҷаи ҷаҳониро дод. Имрӯз ӯ машхуртарин фарзанди Тоҷикистон ва тамоми тоҷикони ҷаҳон ва дӯсти ҳақиқи Афғонистон аст".

Дар сиёсати байналмилалӣ Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон Ҷумҳурии исломи Афғонистонро дӯсти наздик дониста, доимо дар мулоқотҳои бо намоёндагони баландпои ин кишвар таъкид менамояд, ки барои ҳамагона кумак барои сулҳу субот дар Афғонистон омода аст.

Дар баробари ҷавонони Тоҷикистон ҷавонони Афғонистон низ дар кишвари мо, дар риштаҳои гуногуни илм имрӯзҳо ба ҳайси аспирант, магистр ё докторант таҳсил намуда, соҳиби дараҷаи баланди номзоди илм ва ё доктори илм гардида истодаанд.

Тоҷикистон имрӯзҳо дарвозаҳои дӯстии худро барои ҷаҳониён боз карда, панди Мавлоно Ҷалолиддини Балхӣ "Пирӯзӣ аз иттифоқ ҳезад"-ро шиори ҳақиқи худ қарор дода, дар миёни кишварҳои ҷаҳон ҳамчун кишвари меҳмоннавоз маъруф гардидааст.

Эмомалӣ Раҳмон дар раванди барқарорсозӣ ва баровардани кишвар аз бунбасти коммуникатсионӣ низ нақши асосӣ дорад.

Пешниҳоди Ҷаноби Олӣ Эмомалӣ Раҳмон аз минбарҳои баланд, аз қабилҳои Созмони Миллали Муттаҳид, Созмони амнияти дастаҷамъӣ

ва Созмони ҳамкорҳои Шанхай аз тарафи кулли аъзоён қабулу эътироф шуда, ба манфиати башарият амалӣ мегардад.

Воқеан, масъалаи ҷавонон дар ҳамаи мамлакатҳои ҷаҳон яке аз масъалаҳои муҳим арзёбӣ гардидааст, чунки ояндаи ҳар як кишвар ба ҷавонони он вобастагӣ дорад.

Пайваста дар мулоқотҳои Эмомалӣ Раҳмон таъкид менамоянд, ки ҷавонон бояд соҳиби донишу ақл, рафтору гуфтору шоиства, хислатҳои наҷиби инсонӣ ва дорои дониши баланди сиёсӣ бошанд.

Имрӯз миллати шарифи тоҷик бо пешвои худ, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар қатори беш аз 200 давлати ҷаҳон ба хотири таҳаққуқи оромҳои миллӣ, сулҳу субот ва пешравиҳо дар қурраи замин устуворона гом мебардоранд.

Ҷаҳониён миллати Ватани моро дар симои ин шахси наҷиб мешиносанд.

Ӯ бо рафтор, кирдор ва гуфтору хеш ба миллат ва ҷаҳониён собит кард, ки тоҷикон яке аз қадимтарин миллатҳои сайёра буда, рисолати фарҳангӣ доранд ва дар ин ришта пештози ҷаҳониёнанд.

Мардуми шарифи Тоҷикистон, аз ҷумла ҷавонон аз ин шахсияти наҷиби таърихи ифтихор менамоянд ва гуфтаҳои ӯро сармашқи кори худ намуна, тамоми кӯшиш ва талошҳои ба харҷ хоҳанд дод, то кишвари озодамон Тоҷикистонро боз ҳам ободтару зеботар гардонанд.

С. Раҳимов

РОГУН - ТАВЛИДКУНАНДАИ БАРҚИ АЗ ҶИХАТИ ЭКОЛОГӢ ТОЗА

16-уми ноябри соли ҷорӣ дар кишвари азизамон - Тоҷикистони соҳибистиқлол боз як рӯйдоди муҳими сарнавиштосоз ба вуқӯъ мепайвандад. Дар ин рӯзи фархунда харх (агрегат)-и якуми Нерӯгоҳи барқии оби «Роғун», ки бештар аз 100 мегаватт неруи барқ истеҳсол мекунад, ба кор дароварда мешавад.

Бояд гуфт, ки ду сол муқаддам, яъне 29 октябри соли 2016 Пешвои муаззами миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон шахсан ба идора кардани техникаи вазнин - булдозер дар зарфи якумин соат бо сангу шағал маҷрои рӯди Вахшро бастанд ва ба бунёди сарбанди НБО «Роғун» ҳусни оғоз бахшиданд.

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар ин маросим таъкид карданд, ки бунёди барқарорсозии ин иншооти муҳими стратегӣ барои таъмини зиндагии сазовори наслҳои имрӯзу оянда хизмат мерасонад. Он барои рушди иқтисодӣ ва дар маҷмӯъ барои пешрафти тамоми соҳаҳои хоҷагии халқи мамлакат заминаи мусоид фароҳам меорад. Баъди ба истифода додани нерӯгоҳи имкон аст, ки дар кишвар дахҳо корхонаҳои хурду бузурги саноати ифтидоӣ ва ҳазорҳо ҷойи нави корӣ таъсис дода шаванд.

Мавриди зикр аст, ки аз ҷониби Бонки ҷаҳонӣ таъхиси бозрасии фаниву сизмуҳитии НБО «Роғун» гузаронида шуд ва коршиносон ба ҳулосае омаданд, ки аз лиҳози экологӣ, техникӣ, иқтисодӣ ва беҳатарӣ бунёди НБО «Роғун» мувофиқи мақсад ва ба стандартҳои байналмилалӣ ҷавобгӯ аст.

Бояд гуфт, ки ба сохтмони ин нерӯгоҳ яке аз ширкатҳои бонуфузи Италия «Салини Импреҷило» (Salini Impregilo) машғул аст ва роҳбарияти ширкати мазкур ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон қавл додааст, ки агрегати якуми НБО «Роғун» моҳи ноябри соли равон ба истифода дода мешавад.

Алҳол Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Афғонистон, Қирғизистон ва Ўзбекистон барқ содир мекунад. Интизор меравад, ки солҳои оянда доираи ин ҷуғрофиё васеъ гардад, чунки як қисмати Эрон, Покистон, Чин ва ҳатто Қирғизистон ба барқ эҳтиёҷ доранд. Махсусан, дар қисмати ғарбии Чин, ки дар он ҷо бештар аз 100 миллион аҳоли зиндагӣ мекунад, камбудии барқ эҳсос мегардад. Тоҷикистон солона ҳудуди 1,5 миллиард кВт-соат ба кишварҳои хориҷӣ неруи барқ содир менамояд.

Дар Тоҷикистон дар қиёс бо дигар кишварҳо неруи барқ дар нерӯ-

гоҳҳои барқӣ-обӣ тавлид мешавад, ки хеле арзон ва аз лиҳози экологӣ тоза аст. Дар дигар кишварҳо барқ дар нерӯгоҳҳои ҳароратӣ истеҳсол мегардад. 98 фоизи неруи барқ дар кишвари мо дар нерӯгоҳҳои барқӣ-обӣ тавлид мешавад, ки он муҳити зистро ифлос ва ҳароратро гарм намекунад.

Бунёди НБО «Роғун» барои Тоҷикистон ва кишварҳои минтақа хеле муҳим ва дорои аҳамияти бузург буда, тавре дар боло зикр гардид, агрегати якуми ин иншооти бузурги аср моҳи ноябри соли равон, агрегати дуюмаш моҳи апрели соли 2019 ба истифода дода мешавад.

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бунёди иншооти стратегӣ - НБО «Роғун»-ро ҷабҳаи созандагӣ ба хотири ободӣ ва фардои дурахшони Тоҷикистон арзёбӣ намудаанд.

Шукрона Шарифова, магустранти соли дуҷуми ихтисоси 1-25010410

HYDROPOWER STATIONS - ROGUN POWER STATION

Hydropower or water power is power derived from the energy of falling water or fast running water, which may be harnessed for useful purposes. Since ancient times, hydropower from many kinds of watermills has been used as a renewable energy source for irrigation and the operation of various mechanical devices. A tromp which produces compressed air from falling water, is sometimes used to power other machinery at a distance.

Since the early 20th century, the term has been used almost exclusively in conjunction with the modern development of hydroelectric power.

Hydromotazh has assembled mechanical equipment and metal structures at numerous hydroelectric power plants and industrial facilities in all countries. It has been heavily involved in the assembly of metal and reinforced concrete structures at the Tajik Aluminum Works and the countries' Aluminum Works and many other facilities.

As mentioned above their range of products includes:

-gates of different types, such as segment, sector, pivot leaf, cylindrical drum, double-leaf with horizontal and vertical girders, vertical lift, falling, and rolling gates;

-trash screens; -frames for gates and screens;

-rotary screens with external water intake (and front water intake) and ect. Hydromontazh's manufacturing facilities have delivered water inlet mechanical equipment for stream and power plants in all countries.

Nowadays there are many hydroelectric power stations in Tajikistan such as: Nurek power, Sangtuda power, Baypazy power, Rogun power and other stations which use these equipments.

Rogun Dam is an embankment dam under construction on the Vakhsh River in southern Tajikistan. The dam is situated 110 Km from Dushanbe. It is one of the planned hydroelectric power plants of Vakhsh Cascade.

Construction of the dam began in the Soviet era, in 1976, but was abandoned after the collapse of the Soviet Union. The project was restarted by the Tajik government with Chinese help in 2017. There are many foreign companies and firms which ready to invest this station. We can see workers from all nationalities in this power station. Rogun power station is one of the most power stations between the other stations. We proud of our country - Tajikistan.

K. Rahimova, teacher of foreign languages department

Шукронаи обу хоки Ватан

**Шукри ҳар як қатра оби Тоҷикистон мекунам,
Шукри ҳар як пора нони Тоҷикистон мекунам.
Сарбаландам, дар тамоми баҳру бар бо тоҷикон,
Фаҳри миллат, фаҳри мулки Тоҷикистон мекунам.
Мешавем, мо сарбаланд бо ному нанги тоҷикӣ
Шукри файзи обу хоки Тоҷикистон мекунам.
Мекунад, солеҳ ҳар вақт васфи ту аз таҳти дил.
Шукри обу хоки поки Тоҷикистон мекунам.**

Сафарзода Солеҳ, донишҷӯи курси 1-уми факултети технологияҳои иттилоотии соҳавӣ

Дӯст ояда гарм дар оғӯш гир

Рӯзҳои фарҳанги ТУРКМАНИСТОН ДАР ТОҶИКИСТОН

Кишварҳои дунё бо ҳам робита (алоқа)-и дӯстӣ доранд. Дар баробари хариду фурӯши молҳо онҳо бо якдигар муносибатҳои фарҳангӣ низ барқарор мекунад. Ҳафтаи адабиёти тоҷик аз ҷумлаи чунин чорабинӣ оест, ки дар он намоёндагони аҳли ҳунари Тоҷикистон ба ягон кишвар сафар карда, мардуми онро бо адабиёту санъати тоҷик шинос мекунад. Шоирон, нависандагон, рассомон, ҳунармандони театр ва кино, ҳофизону мурибонро аҳли ҳунар меғунанд.

Имрӯз халқи тоҷик анъанаҳои беҳтарини адабиёт ва маданияти худро бо эҳтироми бузург пос мебарорад ва идома медиҳад. Аз замони қадим қофиллаи шеър мусиқӣ ҳамеша ҳамсафари халқ будааст. Дар рӯзҳои иду ҷашн ва дар лаҳзаҳои хушҳолӣ мусиқӣ шодӣ бар шодӣ меафзуд. Дар рӯзҳои вазнини таърихи пурифоча халқ дар мусиқӣ ғаму андӯхи худро ифода намуда, дар он таскин меҷуст.

Яке аз навъҳои муносибатҳои фарҳангӣ ин "Рӯзҳои фарҳанги Туркменистон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон" буд. Намоиши ҳунари мардумӣ ва концерти устодони санъати Туркменистон, дар доираи Рӯзҳои фарҳанги Туркменистон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон 15 октябри соли 2018 дар Маҷмааи давлатии "Кохи Борбад" баргузор гардид.

Баромади вазирони фарҳанги ду кишвар оғози концерт буд. Баромади ҳунармандони ин кишвар бо истеъдоди худашон толоҷро ба ваҷд оварда, тамошобинонро қоил карданд. Махсусан суруди Ватан, дар иҷрои яке аз ҳунармандони туркмен ба дараҷаи аъло, бо тамоми нозукиаш иҷро карда шуд. Аввал толоҷи ҳомӯш шуд, баъди фосилае гумон кардан мумкин буд, ки мардум ҳатто нафаскаширо бас карданд. Дар толоҷи калон, гирду атрофи он, гӯё дар ҳама олам фақат овози боиктидор, овози ширадор, овози фораму хушӯҳанги ӯ ҳукмфармо буд. Мо ҳама ба онҳо аҳсан хонда, бо боварӣ меғуфтем, ки дӯстони мо - туркменҳо аз ҷумҳурии азизамон бо таасуроти хубе мераванд.

Р. Қиматгул, устоди ДТТ

МУҲИТИ КОРБҮРД ВА ИНКИШОФИ ЗАБОНҶОИ БУМИИ ТОҶИКИСТОН

Чунин буд унвонии конференсияи илмию амалии ҷумҳуриявӣ, ки ба ифтихори Рӯзи забон дар Китобхонаи миллии Тоҷикистон баргузор гардид.

Дар оғоз сухани ифтидоии раиси Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, доктори илмҳои филология Гавҳар Шарофзода ва суҳанронии ёвари ёрдмаҷии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа Абдуллозода Масрур шунида шуд.

Абдуллозода Масрур ҳамагонро ба Рӯзи забони тоҷикӣ табрику таҳният гуфта, саҳми беандозаи забонро дар пешрафт ва рушди ҷанбаҳои гуногуни кишвар зикр намуд.

Дар суҳанронии Гавҳар Шарофзода қайд гардид, ки тавассути сиёсати хирадмандона, ғамхорӣю дастгириҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва рӯшанфикрон асослати забони миллии мутасил таъмин мегардад.

Хонум Шарофзода Г.Ш. қайд карданд, ки ҳама-сола ба хотири гиромидошти Рӯзи забони давлатӣ бо иқдоми Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар сатҳи баланд баргузор намудани нишастҳои илмию амалии ба ҳукми анъана даромадааст, ки дар онҳо мавзӯҳои муҳими марбут ба рушди забони миллии мавриди баррасии ҷамаҷониба қарор мегиранд.

Номбурда гуфт, ки Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон" барои рушду тақомути забони тоҷикӣ шароити созгорро фароҳам овард. Аҳамияти бе-назири қонуни мазкур, ки маҳз бо иқдоми дурандешонаи Пешвои миллат ва пешниҳодҳои олимони барҷастаи соҳаи забоншиносӣ қабул карда шуд, дар ҳаёти имрӯза баръало собит гардид. Дар ин давра комёбиҳои назаррас дар ғановати истилоҳот, вожасозии меъёри забони тоҷикӣ, номгузориҳои шаҳрвандон ва ҷуғрофӣ, арҷгузориҳо ба ин рукни ҳастии миллат ба даст оварда шуданд, ки онҳо ба худшиносӣю худогоҳии миллати сарбаланди мо хеле хуб мусоидат менамоянд. Аз он ҷумла, китобҳои "Фарҳанги имлои забони тоҷикӣ", "Феҳристи номҳои миллии тоҷикӣ", "Фарҳанги номҳои миллии тоҷикӣ" (дар ду ҷилд), китобҳои "Суҳбатномаи нақлиёти шаҳрӣ ва байнишаҳрӣ", "Таомнома" бо забонҳои тоҷикӣ, русӣ, англисӣ ва ғайраҳо интишор шуданд.

Иштирокчиёни конференсия аз ҷумла дар мавзӯҳои "Забони миллии ва меъёрҳои забони

адабӣ", "Ҷанбаҳои сотсиоллингвистикии забонҳои бумии Тоҷикистон", "Омилҳои костаҷавии забон", "Забони тоҷикӣ ва забони бумии ин марзу бум", "Наввоҷаҳои иҷтимоӣ дар забони тоҷикӣ", "Шоҳнома ва асослати забони тоҷикӣ" ва дигар ҷанбаҳои муҳими забони миллии ва забонҳои бумии Тоҷикистон, умумият ва пайванди таърихии онҳо мубодилаи афкор намуданд.

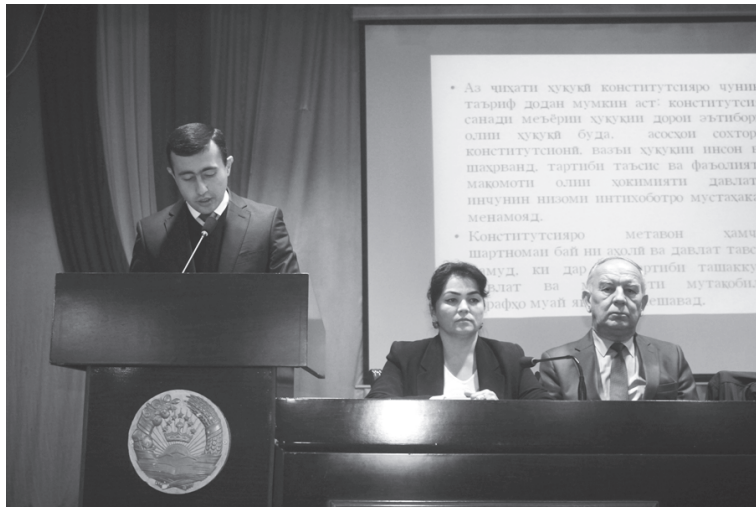
Бояд гуфт, ки забони тоҷикӣ забони бумиёни асливу бунёди тоҷикони ин сарзамин ба сифати забони давлатӣ маҳсуб ва қабул шуда, дар мақоми аввал қарор дорад.

Истилоҳоти дар ғушҳои забонҳои бумии Тоҷикистон мавҷудбуда умумияти таърихии байниҳамдигарии ин забонҳо, пайвастагиашон ба забонҳои имрӯзаи тоҷик, шабоҳат ва қаробати расму оин ва одатҳои мардумони ин сарзамини кӯҳанбунёд собит сохта, омӯзишу таҳқиқи онҳо ба ташаккули забони тоҷикӣ мусоидат менамоянд. Забонҳои бумӣ, ки забонҳои тоҷикӣ ва лаҳҷаҳои он дар сафи пеш қарор доранд, инчунин забонҳои ягнобӣ ва бадахшониро метавон гуфт, ки забонҳои қадимаи миллатамон буда, захираи фаровони интиҳобу ворид намудани вожаҳо ба луғатномаҳои забони тоҷикӣ маҳсуб меёбанд.

Дар мақолаҳои илмӣ қайд гардид, ки дар шарқи Тоҷикистон ҳафт забони қадими эронӣ ва, инчунин, забони ягнобӣ дар шимолӣ кишвар мавҷуданд. Онҳо калимаву ибораҳои зиёдеро мавриди истифодаи васеъ қарор додаанд, ки дар забони адабӣ камистеъмолад ё тамоман аз истифода баромадаанд. Гурӯҳи забонҳои бадахшонӣ ба забонҳои шарқии ориёӣ шомил буда, дар қаламрави ВМКБ густариш ёфтаанд ва забони тоҷикӣ дар тӯли таърих ба сифати забони муоширати байниҳамдигарии ин забонҳо хизмат мекард ва то имрӯз ҳамин вазифаро иҷро намуда истодааст. Муҳтавои суҳанронӣ, маърузаҳо ва музокирот бар он далолат мекунад, ки дар шароити имрӯзаи ҷаҳонишавӣ ба он ҳама ғановате, ки забони миллии ва забонҳои бумии кишвар доранд, ба забони тоҷикӣ хатари ҷиддӣ аз байн рафтан таҳдид намекунад. Зеро дар баробари дигар санадҳои меъёри хуқуқӣ мо Қонуни мукамал ва устувор дорем, ки он Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон" мебошад. Ҳамчунин ҳифзкунандаи ин қонун Конститусияи Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, зиёиёни тоҷик ва халқ барои дақиқан аз байн нарафтани забон кӯшишҳои пайваста менамоянд.

**Мамлакат Ҷайчиева,
устоди кафедраи гуманитарӣ**

**КОНСТИТУТСИЯ - РОҲНАМОИ ИМРӮЗУ
ФАРДОИ ДАВЛАТУ МИЛЛАТ**

6-уми ноябри соли 1994 ба рои тамоми мардуми тоҷик яке аз санаҳои тақдирсози миллат мебошад, зеро маҳз дар ҳамин рӯз бо роҳи раъйпурсии умумихалқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон - Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул гардидааст, ки чанд рӯз пеш 24-солагии он бошуқӯҳ чашн гирифта шуд.

Таҳия ва қабули Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳаёти сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангии давлати тозабунёди тоҷикон рӯйдоди муҳим ва мондагори таърихӣ буд, ҳаст ва хоҳад монд. Он ҳуқуқу озодиҳои инсонро чун сарчашмаи асосии пешрафти ҷомеа, поягузори суботи кишвар, ваҳдати ягонагии давлату миллат бозгӯ намуд. Дар Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон эътирофу эҳтиромии арзишҳои миллӣ, расму оинҳо дар раванди ҷаҳоншироӣ омили воқеии пойдорӣ ва таҳкими истиқлолият арзёбӣ шуд. Он ба ҳукми Қонуни асосӣ тамоми самтҳои фаъолияти давлату давлатдориро танзим намуда, ҳуқуқу озодиҳо ва манфиатҳои шаҳрвандонро зери ҳимоя гирифтааст. Муҳимтар аз ҳама, роҳнамоест барои имрӯзу фардои давлату миллат ва чун бахтномаи сарнавиштасоз моро ҳифзи мекунад ва мебарад сӯйи ояндаи неку дурах-

шони Тоҷикистони соҳибистиклол. Бо эътиמוד метавон изҳор намуд, ки 24 - солагии Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун

чашни мубораки миллӣ ба густариши бештари ҳудудҳои худшиносӣ, ваҳдати миллӣ, ҳисси ватандӯстиву ватанпарастӣ ва ифтихори ватандорӣ ҳар як фарди бонангу номуси Тоҷикистони соҳибистиклол нерӯи тоза мебахшад.

Дар ин раванд, санаи 2-юми ноябри соли равон дар донишгоҳи ҷорабинии маърифатӣ-фарҳангӣ бах-

шида ба Рӯзи Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор шуд, ки дар он раёсати донишгоҳ, профессору омӯзгорон, магистрантону донишҷӯён ширкат варзиданд. Ҷорабини ро муовини ректор оид ба тарбия Заррина Юсупова ҳусни оғоз баҳида, дар бораи маҳияти Конститутсия, зарурати ворид намудани тағйиру иловаҳо ба он ва афзалиятҳои конститутсияи даврони соҳибистиклолии кишвар аз конститутсияҳои замони шӯравӣ ба таври мухтасар ҳарф заданд. Сипас, саромӯзгори

**ҲУШӢРИЮ ЗИРАКИИ СИӢСИРО
НАБОЯД АЗ ДАСТ ДОД**

Санаи 23-юми октябри соли 2018 вохӯрии устодону донишҷӯёни донишгоҳи Раҷабов Суҳроб Муминович - муовини сардори Раёсати мубориза бар зидди терроризми Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Савриев Қушибой - сардори шуъбаи мубориза бар зидди терроризми ҳамин кумита (КДАМ) баргузор гардид.

Вохӯриро муовини ректор оид ба илм ва татбиқот Ҳақимов Ф.Қ. ҳусни оғоз баҳида меҳмононро аз номи раёсати донишгоҳ хайрамақдам гуфт ва мақсади баргузории онро, ки пешгирии терроризм ва ифротгарӣ, шомил нагардидани ҷавонон ба ҳаргуна ҳизбу ҳаракатҳои ифротгаро ва фирефта нашудан ба ваъдаҳои бардурӯғу беасоси намоёндоган ва дигар мубалиғони ин ҳизбу ҳаракатҳо мебошад, ба аҳли толор баён кард ва суҳанро бо қамоли эҳтиром ба Суҳроб Раҷабов вогузоштанд.

Суҳроб Муминович аз дастовардҳои беназири даврони соҳибистиклолии кишвар, боло рафтани сатҳи зиндагии мардум, алалхусус ғамхорӣ ва заҳматҳои бесобиқаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон нисбати тамоми табақаҳои ҷомеа, ба вижа кормандони соҳаи маориф ҳарф зада, иброз дошт, ки бо вучуди ин ҳама ғамхориҳо, мутаассифона, баъзе ҷавонон, ҳатто донишҷӯёне ёфт мешаванд, ки ба доми ашхоси нопок афтида ба ваъдаҳои пуч ва бардурӯғи онҳо бовар мекунанд ва ба ҳизбу ҳаракатҳои ифротгаро шомил мегарданд. Ӯ аз вазъии имрӯзаи кишварҳои Сурия, Яман, Миср, Афғонистон ёдовар шуда ҷавононро хушдор намуд, ки ҳушёрӣ зиракии сиёсиро аз даст навода, ба ҳар гуна суҳанҳои бардурӯғи ашхоси нооромкунандаи кишвари азизамон бовар накунад ва ақли солимро ба қор баранд.

Суҳроб Муминович аз хусуси амалу рафторҳои ношоистаи чанде аз ҷавонони гумроҳшудаи кишвар, ки ба ҳизбу ҳаракатҳои террористии ифротгаро ҳамроҳ шуда, боиси ғаму андӯҳи волидайн ва хешу табор гардида оқибат пушаймон гаштаанд, мисолҳои мушаххас овард.

Баъдан меҳмони дигари вохӯрӣ Қушибой Савриев суҳанронӣ намуд. Ӯ бо мисолҳои мушаххас аз иштироки ҷавонони гумроҳшудаи кишвари мо дар воқеаҳои Сурия, Афғонистон ва дигар кишварҳои ҷангзада ёдовар шуда, таъкид намуд, ки аксари мубалиғони қонибдори ин ҳизбу ҳаракатҳо ҷавононро аз тариқи шабақаҳои интернетӣ, аз ҷумла сомонии радиои Zello ҷалб мекунанд. Боиси таассуф аст, ки баъзе аз ҷавонон дар телефониҳои мобилии худ парчами ба ном давлати исломӣ, наворҳои қатлу куштор ва ҳатто баромадҳои иғвогаронаю зиддинсонии саркардаи онҳо Абу-бақр Ал - Бағдодиро сабт намуда, ба наврасони ҷавонони нишон медиҳанд, ки ин нишонаи заминагузори ба ҷиноят аст. Ин қабил ҷавонон набояд фаромӯш кунанд, ки ҳамаи ин амалу рафторҳои ношоиста ба суботу оромии кишвар хатарнок таҳти назорати кормандони ҳифзи ҳуқуқ қарор

доранд ва тибқи моддаи 307 Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд. Инчунин шахсоне, ки барои қумак расондан ба онҳо мусоидат мекунанд, ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Мудирӣ кафедраи фанҳои гуманитарӣ Исмомуддин Шарифов дар баромади хеш доир ба терроризм ва экстремизм, сарчашмаи маблағгузориҳои он, тарзу роҳҳои ҷалби ҷавонон ба гурӯҳҳои террористии экстремистӣ ва роҳҳои ҳалосӣ аз он ҳарф зада, ҷавонон-донишҷӯёно ба ватандӯстӣ, худшиносии миллӣ, таҳаммулпазири, аз даст наводани ҳушёрӣ зиракии сиёсӣ, саҳм гузоштан дар рушди ҳамаҷонибаи кишвар ва ҳифзи дастовардҳои даврони соҳибистиклолӣ даъват намуд.

Мазмуну муҳтавои вохӯрии кормандони Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон шомил нагардидани ҷавонон ба ҳизбу ҳаракатҳои террористии ифротгаро ва ба доми мубалиғони ба ном давлати исломӣ наафтидани ҷавонони кишвар, инчунин аз даст наводани ҳушёриву зиракии сиёсӣ ва софдилона хизмат кардан ба нафъи халқу ҷомеаро ташкил медод.

Дар хотима ҳозирин ба саволҳои худ ҷавобҳои мушаххас гирифта, иброз намуданд, ки Ватани азизро аз ҳар гуна душманони беруна муҳофизат намуда дар оянда ҳамчун мутахассис ба халқу миллат софдилона хизмат менамоёнд.

Р. Шариф

ОБОДОНИЮ ХУРРАМГАРДОНИ - РИСОЛАТИ ҲАР ЯК ШАҲРВАНД

Ҳаёти устодону кормандон ва донишҷӯёни донишгоҳи технологияи Тоҷикистон бо мақсади сазовор чашн гирифтани 30-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи нақша-ҷорабиниҳои тасдиқгардида дар самти кабудизоркунӣ, ниҳолшиносӣ, ободу зебо гардонидан ва тозаву озода нигоҳ доштани биноҳои таълимӣ, саҳни ҳавлӣ, гирду атрофи муассиса ва қитъаҳои ба донишгоҳи во-басташудаи форӣ аз машғулиятҳои шанбегиҳо гузаронида, қорҳои муайянеро ба иҷро мерасонанд. Аз ҷумла, санаи 27-уми октябри соли 2018 дар донишгоҳи шанбеги гузаронида шуд, ки дар рафти он зиёда аз 300-нафар донишҷӯён, кормандон ва омӯзгорон иштирок намуданд. Дар ин ҳашар масоҳати аз

донишгоҳи Тоҷикистони соҳибистиклолӣ ва хизмат, яъне 380 метри квадратӣ ҷуйбори обрав тоза карда шуда, беҳи дарахтон ва гулу гулбуттаҳо аз алафҳои бегона тоза карда шуданд.

Ба ғайр аз ин, аз донишгоҳи Тоҷикистони соҳибистиклолӣ 260 метри квадратӣ ҷуйбори обрав тоза карда шуда, беҳи ниҳолҳои арча ва гулу гулбуттаҳо дар ҳаҷми 420 метри квадратӣ нарм карда шуданд.

Аз назди дарвозаи Литсейи инноватсионии "Душанбе" то кӯчаи Деҳотӣ 100-нафар омӯзгорону кормандони литсей ба андозаи 350 метри мураббаъ дарахтони арча ва гулу гулбуттаҳо тоза намуда, беҳи онҳоро нарм ва роҳраворо рӯбчин карданд.

Дар дохили биноҳои таълимӣ кормандон ва омӯзгорон дару тиреза ва мизу курсиҳоро тозау орошта намуданд.

Дар суратҳо: лаҳзаҳои аз шанбеги акс ёфтаанд.

З. Юсупова, муовини ректор оид ба тарбия

Равзана ошноӣ

Турсунова Мақсад Умаровна 21.08.1950 дар шаҳри Конибодом ба дунё омадааст. Соли 1972 Донишгоҳи давлатии Тоҷикистон ба номи В.И. Ленин (имрӯза ДМТ)-ро хатм кардааст. Фаъолияти кориаш аз соли 1972 ба таври зайл шурӯъ шудааст: Солҳои 1972-1975 муаллимаи синфҳои ибтидоӣ дар интернати №2-и шаҳри Душанбе, 1975-1982 муаллимаи синфҳои ибтидоӣ дар муассисаи таҳсилоти умумии №54-и шаҳри Душанбе, 1982-1994 муаллимаи фанҳои забони тоҷикӣ ва адабиёт дар муассисаи таҳсилоти умумии №32-и шаҳри Душанбе, 1994-2004 муаллимаи калони кафедраи забони тоҷикӣ Донишқадаи забонҳо ва аз соли 2000-ум то ҳол дар кафедраи забони тоҷикӣ Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон ба ҳайси саромӯзгор ифои вазифа менамояд. 46 сол ҳамчун омӯзгор фаъолият намудааст. Бо нишони Аълочии маорифи халқ, Ифтихорномаҳои Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон сарфароз гардидааст. Алҳол дар мавзӯи "Нақши асосҳои феълӣ дар калимасозии исм ва

Мақсад Турсунова: ОМУҲТАНУ ФАЪОЛИЯТ КАРДАН РОҲАТ АСТ

сифат дар романи "Духтари оташ"-и Чалол Икромӣ" тадқиқоти илмӣ бурда истодааст. Муаллифи 25 мақолаи илмӣ ва 4 дастури таълимию методӣ мебошад.

Аз домани орзу доштан

Мақсад Умаровна ҳанӯз дар давраи мактаби таҳсилоти миёна таҳсил намуданаш баъди фориг аз таҳсил, аз мактаб дур намешуд, пайваста мехост бо падар бошад, ки дар ҳамон мактаб ба ҳайси омӯзгори фанни таърих дар синфҳои болоӣ дарс мегуфт. Бо рухсати падар ба дарсхояш дар курсии охири нишаста ба рафти баргузори дарсҳо бо завқу шавқ гӯш мебуд. Ӯ мегуянд: "Вақте падарам ба шогирдон дарс мегузаштанд, меиддам, ки шогирдонанон бо як таваҷҷуҳи хос ба дарс бо тайёри меомаданд ва кӯшиш мекарданд дар ин дарс мавзӯи навро бо тамоми паҳлухоӣ аз худ намоянд. Дарсҳои таърихи падарам бо савияи хеле баланди омӯзгорӣ мегузаштанд. Пеш аз ҳама маро маҳорати чи тавр ба дарс ҷалб намудани шогирдон, ҷаззобияти дарсаш бештар ба худ мекашид. Зеро дар дарсҳои ӯ кам дидаам шогирдонеро, ки бе тайёри омада бошанд ва ё дар давоми дарс мавзӯи нофаҳмо аз ӯ напурсида бошанд." Ин муҳит ва ин фазои илмӣ меҳру муҳаббати беандозаро нисбати касби омӯзгорӣ дар қалби ҷавони муаллима Мақсад Турсунова чун ниҳолаке сабз кард. Ин самимияту меҳр ӯро ба Донишгоҳи давлатии Тоҷикистон ба номи В.И.Ленин бурд. Толеъ бар ҷавоби кӯшишҳои дари бахту саодатро ҳада карду ӯ донишҷӯ гардид. Солҳои донишҷӯӣ яке пайи ҳам сипарӣ мегардиданду донишу илми ӯ тақмил меёфт. Чун замоне номаи дипломи олиро ба

даст гирифт, нафаре ки нахуст табрикаш кард, падар буд. Зеро ҳидоят дуои падар домани паҳнои орзуро ба дасташ дода гуфта буд. "Зиндагӣ чеҳраи рӯшантар аз офтоб дораду рӯзҳои ширинтар аз шаҳд. Танҳо ин нуру ин рӯшноиро чашми касе метавонад бубинад, ки асли зиндагиро меҷӯяду пайи орзуе талош мекунад." Муаллима низ ба дидори ин чеҳраву ин нуристон расида аз шаҳдаш ком ширин кардааст. Худи ӯ аз оне, ки ба орзуяш расидаву бо ин орзу зиндагӣ дорад, хеле хушнуд аст, ки мегуянд. "Ман нисбати касби омӯзгорӣ ишқи хосе дорам ва ин касбро хеле касби пуршараф ва муборак мешуморам ва гоҳе ба худ меандешам, ки агар аз сари нав ҷавон гардаму касбро интихоб карданӣ шавам, интихоби ман боз ҳам касби омӯзгорист. Ёд дорам дар мактаби таҳсилоти умумӣ хонданам дар баробари фанни забону адабиёт ва таърихро дӯст доштанам кӯшиш мекардам, ки аз дигар фанҳое, ки мо меомӯхтем, баҳри аъло дошта бошам, замоне муаллимаи забони англисӣ маро тавсия доданд, ки дар оянда тарҷумон шавед, ман ин пешниҳодро рад карда будам. Зеро дӯстдори забони номи тоҷикӣ будаму таъриху фарҳанги тоҷик ва то имрӯз меҳрпайванде бар қалбам ҳаст. Ҳар чизе, ки аз ин забону фарҳангу таърихи ин миллат омӯхтам, мехостам ба шогирдон омӯзам, то хидмате карда бошам ба ин халқу ин сарзамин." Оре, хушбахтанд нафароне чун муаллимаи азиз, ки пайи хидмате камар баставу хизмате кардаанд шоиставу мондагор.

Рисолати муқаддаси омӯзгор

Муаллима рисолати омӯзгорию назди ҷомеа азизу муқаддас ме-

шуморад, зеро дар роҳи бунёду пешрафти ҷомеа нақши устод дар пеш аст. Устод- ин шахси хирадманд, донишмӯз, донишманд, покшироку покниҳод, шахсест адабомӯзу маънисозии зиндагии мо. Нерӯи тавонону беканоре дораду рисолаташ адабомӯзу адабгустар, маърифатбахшу маънисозист дар тафаккури софи шогирд. Маҳз ин рисолати бузурго касе қабул меорад, ки дар дунёи ҳастиву маънавияш меҳри илму адаб дар ҷӯш бошад. Қудрати суҳангустариву ҷаззобияти суҳан дошта бошад. Оре, ин ҳама сифатҳои нақро дар симои сиришти муаллимаи азизи мо Мақсад Умаровна баръало метавон дид. Рӯзгору фаъолиятро метавон намунаи панду ҳикмат гуфт, ки ҳам рисолати инсонияшро, ҳам рисолати устодияшро назди фарзи инсонияш хеле олий иҷро карда. Барои ин бузургиву ин шаҳомат ва иҷрои ҳар амале комёб шудан дар зиндагӣ омодагии пурраро тақозо мекунад. Шоире дар ин хусус хеле хуб гуфта:

То нақунӣ ҷойи қадам

устувор,

Пой манех дар талаби

ҳеч қор.

Муаллимаи хирадманди мо роҳи худро, ҷойи қадами худро дурӯсту устувор гузоштааст. Пой дар талабе ниҳодааст, ки пайваста ба мутолиа иртибот дорад. Аз ин ҷост, ки мегуянд: устоди асил мекушад энциклопедист бошад, ҳамқадами замон бошад ва ҳама ин андӯхтан-хояшро дар дарсхояш истифода кунад, то дарсаш яқинан дилгирику-нанда нагузарад. Дарсаш муассир, боманфиату самаровар бошад. То шогирд аз он баҳра гираду соҳибилм гардад. Омодагии бештар ба дарс аз зарурот ва омили самаровари баргузори дарс мебошад. Ва тамоми ин сифатҳо ва саропои ри-

солати пуршарафу бузурги устоди дар симо ва сиришти ин зани фариштахӯ фаршасиришт, дӯстдори илму маърифат ва донишманд ҳувайдост. Пуртамкиниву пайваста ҷӯяндаи илм будан шугли ӯст. Бо вучуди 46 соли донишандӯхтану таҷрибаи қорӣ доштан ҳанӯз ҳам хастагӣ рӯху ҷонашро озор надода. Омӯхтану фаъолият кардан роҳат аст, муаллима. Бигзор ин роҳат ба ҷони муборакш пайваста бошад.

Номи неку касби пуршараф

Инсон барои ба дунё омаданах дархосте накардааст, ин ҳукми Худованд асту амри тақдир, ки замоне ба дунё меояду бо вақти додаи қисмат зиндагонӣ мекунад. Барои замоне зистану нафас кашидан зиндагӣ бояд сохт, то худ дар фазояш оромӣ озод пар бизанӣ. Ва ин зиндагӣ сохтану пар заданҳоро устодест роҳбалад. Устод, ки бо ақли солиму нури хирадаш дониш меомӯзадамон ва роҳи торики фардорору гаштхояшро бо панду ҳикмати гузаштагон, бо сеҳри сухани ҷонофараш ҳидоят мекунад. Аз ин ҳидоятю аз ин баҳра кист бе баҳра ва кам аст нафаре, ки чу ба по боло шуд қадрӣ устод донанду арҷ гузорад ба хидматаш. Балки на, устод ҳеҷ подшоҳро нигарон нест. Устоди асилро номи неку касби пуршараф беҳтарин ва арзишмандтарин подошест. Хуш бар ҳоли муаллима Мақсад Турсунова, ки саҳфаи китоби умрашро аз ин хидматҳои рангин сохтаву номашро дар қалби садҳо шогирдон нақу сабт карда ва қалби поку болида дорад аз интихоби ин касби пуршараф.

Тағойгули Саъдулло,
корманди китобхонаи донишгоҳ

== Даҳсолаи байналмилалии амал "Об барои рушди устувор, солҳои 2018-2028" ==

ОБ САРОБИ ЗИНДАГИСТ

Имрӯз ҷомеаи ҷаҳонӣ Ҷумҳурии Тоҷикистонро ҳамчун кишвари ташаббускор дар самти ҳалли мушкилоти обии сайёра мешиносанд ва иқдомҳои онро ҳамачониба дастгирӣ менамоянд. **Эмомалӣ Раҳмон.**

Тоҷикистон кишварест сероб, сарсабзу пуртават кӯҳсори дорои пиряхҳои бузург, дарёҳои пурҷӯшу хурӯш, захираҳои бузурги оби, кӯлҳои гуногунҳаҷм, чашмаҳои софу ширин, обҳои шифобахши маъданӣ, обанборҳои зиёд ва иқтидори гидроэнергетикӣ. Мо ватандорону сокинони ин сарзамини биҳиштосо аз ин хуррамҳои кишвар истифода кардаву шукргузorem. Зеро дар чунин як кишвари саршор аз шукуфой, лабрез аз нуру тароват дар оромиву осудагӣ зиндагӣ дorem. Сарчашма ва омилҳои ин ободию рангрезиҳо, ин муъҷизоти табиат, ки сифоташ бепоёну қиматаш бебаҳост, об аст. Об сарчашмаи ҳаёт муҷибӣ рушду солимии инсон ва ҷомеа буда, мавҷудоти рӯи замин ба ин арзиши бебаҳо ниёз доштаву зиндагӣнашон бе он маъно надорад. Сарзаминҳо, халқиятҳо ва ҷомеаҳо ба ин муъҷизаи бузург эҳтиромӣ беҳад гузоштаву бузургаш мехонанд. Зеро яке аз чор унсурҳои муқаддас дар зиндагӣ: хок, об, бод, оташ ба ҳисоб меравад. Аз ин ҷост, ки башарият барои арҷгузори ба ин неъматӣ бузург иқдом ниҳодаву талош меварзанд. То об азиз доништа шуда, барои ҳифзи экологӣ, истифодаи оқилона аз он, сарфаю сариштаскорӣ кунанд, то ба наслҳои баъдӣ ин муқаддасотро бо покизагӣнашон боқӣ гузоранд. Месазад дар ин ҳошия аз иқдомҳои бузурги Сарвари давлат,

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, аз ҷумла "Соли байналмилалии оби тоза, 2003", Даҳсолаи байналмилалии амалиёти "Об барои ҳаёт, 2005-2015", "Соли байналмилалии ҳамкорӣ дар соҳаи об, 2013" ва Даҳсолаи байналмилалии амал "Об барои рушди устувор, солҳои 2018-2028" ёдрас шуд, ки аз ҷониби кулли кишварҳои ҷаҳон дастгирӣ ёфта, пайи амалаш кӯшишҳои зиёде ба харҷ додаанд. Зеро ҳадафи ин барнома рушди устувор, захираҳои об, дастрасӣ бо оби нӯшокӣ ва роҳҳои дигари ҳалли глобалӣ, ки ба соҳаи фаъолияти башарият пайвандӣ дорад, бахшида шудааст. Чуноне ки Сарвари давлат дар суҳанрониашон дар чорабиниҳои сатҳи баланд ба муносибати оғози Даҳсолаи байналмилалии амал "Об барои рушди устувор, солҳои 2018-2028" 21 мартӣ соли 2018 дар шаҳри Нью-Йорк Иёлоти Муттаҳидаи Амрико қайд кардаанд, ҳамоҳанги ин гуфтаҳо: "Ҳамаи ин ташаббусҳо дар тавсеаи маърифати мо доир ба табиат ва нақши ҳаётбахши об дар сайёра саҳми арзишманд гузошанд". Рӯи ин барномаҳо бисёр кишварҳое, ки узви Созмони Миллали Муттаҳид, узви гурӯҳи "Дӯстони об" ҳастанд, бо мақсади дастрасии ҳадафи устувор дар рафти татбиқи ин иқдому ташаббусҳо, арҷ гузоштан ба ин муқаддасот ва нақш гузоштан дар пешрафти барномаи ҷаҳонии об саҳми назаррас гузошанд. Аз ҷумла: "Тоҷикистон тайи понздаҳ соли охир дар ҳалли масоили дастрасӣ ба обу беҳдошт қариб як миллиард доллари амрикоӣ сарф кардааст. Дар натиҷа Ҳукумат дар панҷ соли охир дастрасии тақрибан 1,2 миллион нафарро ба оби ошомидани босифат ва 600 ҳазор нафарро ба оби ошомидани беҳатар таъмин гардонид". Албатта, ин барои рушди минтақа аст, вале хидматест барои иҷроиши ин барномаи ҷаҳонӣ ва таъсиргузорасти барои беҳбудӣ ва масъалаҳои об.

Бояд гуфт, ки ин ташаббусҳо ва пешниҳодҳое, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон бо сарвари Пешвои муаззами миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун узви Панели сатҳи баланд ироа шуданд, хизматҳои таърихи мондагори бузурги ҷаҳониянд, дар бобати "Об барои рушди устувор"- ин сароби зиндагӣ.

Тағойгули Саъдулло

ОБ - МУЪҶИЗАИ ТАБИАТ

Хирадманде барҳақ гуфтааст:

Ба қадрӣ ҳавову оби кишвар бирасед,

Ба қадрӣ Ливои сулҳпарвар бирасед,

Тинҷию амонии Ватан давлати мост,

Мардони Ватан ба қадрӣ Сарвар бирасед.

Об дар қатори нури Обтоб, ҳаво ва хок асоси зиндагонист. Мардум беҳуда онро сарвати худодод, обу ободонӣ намегуянд ва обро муъҷизаи табиат ҳисоб мекунанд. Аз чор се ҳиссаи сатҳи курраи заминро табақоти об ташкил медиҳад.

Об хусусияте дорад, ки агар ифлос шавад, худаш худашро тоза мекунад. Агар ифлосии об аз меъёр гузарад, дигар об худаш худашро тоза карда наметавонад. Тоҷикистони мо бо захираҳои обшар ҷаҳон ҷойи ҳаштумро ишғол мекунад. Дар Тоҷикистони азизи мо дарёҳо ва чашмаҳои оби зулол хеле зиёданд, ки бо оби ширини нӯшокиашон ном баровардаанд.

Обҳои минералӣ ва гарму ҷӯшонро бо мақсади муолиҷа, нӯшокӣ, барои гарм кардани биноҳои истиқоматии гармхонаҳо ва истихроҷи маъдан истифода бурдан мумкин аст. Обҳои минералии Тоҷикистон дар ҳуди мамлакат ва берун аз он шӯҳрат пайдо кардаанд.

Дар Тоҷикистон чашмасор бисёр аст. Мо бояд ин чашмаҳоро нигоҳубин кунем, ба гирду атрофи онҳо дарахту буттаҳо шинонида, тоза нигоҳдорем. Мо дар ҳама ҷо бо ифтихор Тоҷикистонро сарчашмаи обҳои Осиеи Марказӣ меғем ва имрӯз бояд аз он самараноку оқилона истифода барем. Захираҳои об ва тозагии онро ҳифз кунем, ба қадрӣ дарё, кӯлу чашмаҳои худ бирасем.

С. Ёров, донишҷӯи курси 1-уми ихтисоси 1-26020202

ЗАБОНИ ТОЧИКӢ АСОЛАТИ СОҶИБМАЪРИФАТИИ МИЛЛАТИ ТАМАДДУНОФАР

Дар маҷлисиҳои ДТТ конференсия илмию амали дар мавзӯи "Забони тоҷикӣ асолати соҳибмаърифати миллати тамаддунофар" баргузор гардид.

Конференсия бо сухани ифтихори муовини ректор оид ба илм ва татбиқот Ҳақимов Ф.Қ. оғоз гардид.

Ғафурҷон Қосимҷонович зимни суҳанронӣ, аз ҷумла қайд намуданд,

монеаҳо, маҳдудиятҳо, ки дар замонҳои истиқлолият мавҷуд буданд, бартараф карда шуда, забони модарии мо ба шоҳроҳи тараққиёти озодона ворид гардид. Имрӯз бо қаноатмандӣ гуфта метавонем, ки қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон" дар Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон муваффақона

мешавад. Вазифаи мо, устодону донишҷӯён аз он иборат аст, ки дар шароити рушди босуръати илму техникаи муосир қудрати забони модариамонро боз ҳам афзун намуда, бо истифода аз сарвати бузурги луғавии забони тоҷикӣ онро ҳамқадами замон гардонем.

Доктори илмҳои филология, профессор Қурбон Восиев дар мавзӯи "Саҳми Президенти кишвар дар таҳми забони давлатӣ" маъруза карда, қайд намуд, ки дар даврони истиқлолият маҳз бо ҷаҳду талошҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон мақоми забони давлатӣ расман боло рафта, тамоми ҳуҷҷатгузори дар муассисаҳои давлатию ғайридавлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ин забони ноби шайрона ба роҳ монда шуд.

Президенти кишвар бо иқдоми наҷиби хеш аз минбари Созмони Миллали Муттаҳид баромад карда, миллати тоҷикро ҳамчун миллати тамаддунсоз муаррифӣ намуд.

Профессор Восиев дар гузориши худ қайд намуд, ки ташкил шудани Шӯроҳои диссертатсионӣ, ки бо ташаббуси Президенти кишвар сурат гирифтанд, моро водор менамояд, ки барои забони тоҷикиро ҳамчун забони илм эълон намудан кӯшиш ба харҷ диҳем.

Доктори илмҳои филология, профессор О.Ҳоҷамуродов дар мавзӯи "Забони тоҷикӣ бояд забони илм ва коргузори бошад", маърузаи пурмазмун намуд.

О.Ҳоҷамуродов дар баромади худ дар масъалаи ба забони тоҷикӣ додани мақоми забони илм ва коргузори ҳарф зада, таъкид намуд, ки

ин мақом ба забони тоҷикӣ маҳз дар давраи Истиқлолият бо саъю талоши Президенти муҳтарам кишвар Эмомалӣ Раҳмон ба вуҷуд омад. Имрӯз дар Тоҷикистон имконият фароҳам омадааст, ки рисолаву тадқиқотҳои илмиро ба забони тоҷикӣ дар Шӯроҳои диссертатсионӣ дифоъ намоянд. Чунин имконияти бузург танҳо ба хотири таҳми Истиқлолият ба мо фароҳам омадааст. Мо бояд аз ин имконияти бузург оқилона истифода намоем, таъкид намуд Олимҷон Ҳамроевич.

Исмоилов М.А., номзади илмҳои физикаю математика, ки дар мавзӯи "Баъзе махсусиятҳои забони тоҷикӣ ва татбиқи онҳо дар технологияҳои иттилоотӣ" суҳанронӣ намуд, масъалаи татбиқи махсусиятҳои забони тоҷикиро дар технологияҳои компютерӣ ба миён гузошта, ҷамагонро даъват намуд, ки дар сомо-

наҳои дар ихтиёрдошта кӯшиш намоянд, матнҳоро беғалат ва дуруст бо риояи қоидаҳои имло пешниҳод намоянд, зеро сомонаҳоро дар тамоми гушаи қанои дунё мебинанд ва ин нишондиҳандаи забону фарҳанги мо мебошад. Минбаъд бояд кӯшиш намуд, ки махсусиятҳои забони тоҷикиро дар технологияҳои иттилоотӣ татбиқ намоем.

Дар кори конференсия донишҷӯёни курсҳои 1-ум ва 2-юми факултети иқтисоди ҷаҳон ва маркетинг Ҳикматова Ҳафиза, Баҳодур Назирзода, Давлатова Шаҳноза, Турсунов Саъдӣ бо қироати шеърҳо аз эҷодиёти Мӯъмин Қаноат, Лоиқ Шералӣ, Бозор Собир иштироки фаъолона доштанд.

Бибифусрат Муллоева,
омор - таҳлилгари Департаменти илм ва татбиқот

ки забони тоҷикӣ дар замонҳои соҳибистиқлолии кишвар чун забони расмӣ пайдор гардид. Бо дастгирии махсуси Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, давлат забонро дар паноҳи сиёсии худ қарор дод.

Дар Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон бошад, барои пешрафти забони тоҷикӣ ва густариши пайдо кардани доираи он шароити мусоид фароҳам оварда шудааст. Тамоми

татбиқ гардида истодааст. Аз ҷумла имрӯз масъалаи коргузори, хусусан мукотиба дар байни мақомоти факултети кафедраҳо, созмонҳои ҷамъиятӣ, инчунин забони коргузори тамоми ҷузъҳои таркибии донишгоҳ, санадҳои меъёрий-ҳуқуқӣ, номгузори ва ғайра ба забони давлатӣ таъмин гардидааст. Кор дар ин самт ҳамеша дар маркази диққати комиссияи махсусе, ки дар донишгоҳ тасдиқ шудааст, амали карда

Мо забон ва фарҳангро ҳастии миллат эълон карда, дар тӯли чоряк аср ба рушди суннатҳои фарҳанги миллӣ ва эҳёи хунаҳои мардумӣ таваҷҷуҳи хос зоҳир намудем.

Эмомалӣ Раҳмон

Дар ҳақиқат дар замонҳои соҳибистиқлолии кишвар таваҷҷуҳи давлату ҳукумат, ба хусус, Пешвои муаззамии миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба забон ва фарҳанги миллӣ, ки як руқи давлатдорӣ маҳсуб меёбад, зиёд гардид. Дар қаламрави ҷумҳури пурра ба роҳ мондани коргузори ба забони давлатӣ, таъсири шӯроҳои рисолаҳои номзади ва докторӣ ба ин забони шевою шайрона дар кишвар ва боз чандин қорҳои дар ин самт анҷомдодашуда далели равшани ин гуфтаҳоаст.

Маҳз ғамхориҳои ҳамешагии давлату ҳукумат буд, ки забони ноби тоҷикӣ ва фарҳанги миллӣ рӯз то рӯз ривочу равнақ ёфта истодаанд. Боиси ифтихору сарфарозист, ки ҳайати устодону кормандони Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон дар татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон" ва рушду такомули забону фарҳанги миллӣ саҳми назаррас доранд.

Конференсияи илмию амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи "Забон, фарҳанг ва Истиқлолият", ки даҳаи сеюми моҳи октябр дар донишгоҳ баргузор гардид, аз он башорат медиҳад, ки ҳайати устодону профессорон ва кормандони донишгоҳ дар рушди ҳамҷониби забон, бахусус татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон", инкишофи фарҳанги миллӣ, ки маҳз даврони соҳибистиқлолии кишвар ба ин мусоидат намуд, нақши бориз гузошта истодаанд.

КОНФЕРЕНСИЯИ ИЛМИЮ АМАЛИИ ҶУМҲУРИЯВӢ

Конфронсро бо сухани муқаддимаӣ ректори донишгоҳ Амонзода Илҳом Темур хусни оғоз бахшида, аҳли толорро аз номи худ ва раёсати донишгоҳ хайрамақдам гуфт ва аз саҳми беназири Пешвои муаззамии миллат, Президенти маҳбуи кишвар муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар рушди забони тоҷикӣ, фарҳанги миллӣ ва ғамхориҳои ҳамешагашон ба соҳаи маорифӣ ёдовар шуданд. Амонзода Илҳом Темур инчунин аз саҳми арзанда ва хизматҳои шоистаи профессор Олимҷон Ҳоҷамуродов дар рушди забону фарҳанги миллӣ ва илми шарқшиносӣ ёдовар шуда, устоди арҷмандро, ки ба синни мубораки 70-солагӣ расиданд, аз номи ҳайати Раёсат, устодону профессорон ва кормандони донишгоҳ табрику таҳният гуфта, барояшон умри дароз ва дар қорҳои илмию омӯзгори ва тадқиқоташон муваффақиятҳо орзу намуданд. Ректори донишгоҳ дар хотимаи сухани ифтихориашон ба кори конфронс барору комёбиҳо таманно намуда, иброз дошт, ки конфронси имрӯза ба пешрафт ва рушду инкишофи минбаъдаи забону фарҳанги миллӣ тақони ҷиддӣ хоҳад бахшид.

Сипас, муовини ректор оид ба илм ва татбиқот и.в. профессор Ғафурҷон Ҳақимов ба кори конфронс идома бахшида, бо камали эҳтиром суҳанро ба намояндаи Вазорати sanoat ва технологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон Сафаралӣ Бобозода вогузоштанд. Мавсуф баргузори чунин конфронсҳоро дар рушди минбаъдаи забону фарҳанги миллӣ манфиатбахш маънидод намуда, сарчашмаи тамоми дастоварду музаффариятҳои кишвари азизамонро дар соҳибистиқлолии

ҷумҳури, сулҳу субот ва ваҳдату ягонагии мардуми шарифу сарбаландамон донист.

Доктори илмҳои филологӣ, профессор, узви вобастаи Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон Мирзо Муллоаҳмадов дар мавзӯи "Шарқшиносӣ ва омӯзгори варзида", ки мазмуну муҳтавои онро тадқиқотҳои илмию анҷомдодаи олимҳои шинохта Олимҷон Ҳоҷамуродов, фаъолияти омӯзгори ва хислатҳои ҳамидаи у ташкил меод, баромад намуда, саҳми эшонро дар тайёр кардани олимони ҷавон ва ба қорҳои илмӣ-тадқиқотӣ ҷалб кар-

ва омӯзгори асил Ҳоҷамуродов Олимҷон Ҳамроевич дар илми адабиётшиносӣ, рушди забону фарҳанги миллӣ ва хислатҳои ҳамидаи ин инсонии шариф баён карда, дар баробари ин, ба масъалаи тозагии забон, ҳифзи он, боло бурдани фарҳанги миллӣ ва афзун гардонидани дастовардҳои истиқлолият аҳамияти аввалиндараҷа доданро қарзи шаҳрвандии ҳар як инсонӣ ватандӯсту меҳанпараст маънидод карданд.

Гарчи ҳиндӣ дар узубат шакар аст,
Тарзи гуфтори дарӣ ширинтар аст.

дани онҳо назаррас арзёбӣ кард.

Олими варзида, профессор, академики Академияи илмҳои педагогии Федератсияи Россия Қурбон Восеъ дар мавзӯи "Насри зеҳнгарои адабиёти навини Эрон", ҳодими пешбари Институти омӯзиши масъалаҳои кишварҳои Осие ва Аврупои Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон Ғийосиддин Қодиров дар мавзӯи "Марди наҷибу донишманд", қоршиноси соҳаи забон ва адабиёт Нуриддин Амирӣ, узви вобастаи Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон Комил Бекзода, номзади илмҳои филология, устоди ФИТ Азимҷон Байзоев, мудири кафедраи забони тоҷикии Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино Олимҷон Қосимов, профессори Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон Абдусаттор Ҷабборов ва боз чанде дигарон баромад карда, андешаҳоишонро доир ба саҳми олимҳои шинохта, муҳаққиқи барҷаста

Бо ин мисраҳои шеърии аллома Муҳаммад Иқбол оғоз гардидани суҳанронии профессор Олимҷон Ҳоҷамуродов дар хотимаи конфронс, ҳар яки моро водор месозад, ки ба забони модарӣ, яъне забони давлатӣ, ки воқеан ҳам, забони шевою шайрона аст, арҷ гузorem, онро ҳифз кунем ва то метавонем дар рушду такомулаш саҳмгузор бошем. Профессор Олимҷон Ҳоҷамуродов, ки шогирдони зиёдро таълиму тарбия дода, бархе аз онҳо касби устодро пеша карда ҳамроҳ бо у қору фаъолият доранд, аҳамияти баргузори конференсияи мазкурро дар тарбияи ҷавонон, эҳтироми забони давлатӣ, худшиносии худогоҳии миллӣ, боз ҳам гайи гардонидани фарҳанги миллӣ ва ҳифзи дастовардҳои истиқлолият барҷаста нишон дода, ба раёсати донишгоҳ арзи сипос намуд.

Р. Масъуд,
хабарнигори "Фановар"

= = 24-уми ноябр - Рӯзи парчами давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон = =

ПАРЧАМ РАМЗИ ИҚТИДОР ВА ИСТИҚЛОЛ АСТ

Тоҷикистон чун давлати мустақил Президент, Конституция ва рамзҳои давлатии худро дорост, ки онҳоро дар маҷмӯи муқаддасоти давлат меғунд.

Дар таърихи башариат парчам аз давраҳои қадим ҳамаҷун рамзи давлатдорӣ истифода мешуд. Парчамдорӣ барои аҷдодони мо ҳанӯз аз замони Сосониён, баъд аз он ки Коваи оҳангар пешдомани чармиашро байрақ карда, ба муқобили душманон чанг эълон кард, расм шуд. Парчам истилоҳҳои байрақ ва ливоро низ ифода мекард. Дар парчам расмҳои ҳайвонот ва яроқу аслиҳаро тасвир менамуданд. Агар дар чанг байрақ гум

мешуд ва ё ба дасти душман меафтид, маънии мағлуб шуданро дошт, яъне аз рамзҳои муқаддас буд.

Дар сарчашмаҳои қадимтарин роҷеъ ба ливо, алам, парчам, дирафш, ки рамзи давлатдорӣ ориёиён махсус мешавад, маълумотҳо оварда шудаанд. Дар асари безаволи Ҳаким Фирдавсӣ "Шоҳнома", ки намунаи барҷастаи осори ватандӯстӣ ва тарғибгари некию мардонагист, аз муборизаи Коваи оҳангар ба муқобили Заҳхоки хунхор оварда шудааст.

Баъди дигаргунсозии Иқтисоди Октябри соли 1917 Республикаи Советии Сотсиалистии Тоҷикистон аввал соли 1929, маротибаи дуюм 24 февралӣ соли 1931 Конституцияи худро қабул кард, ки дар моддаи 93-и Конституцияи мазкур дар бораи Парчами давлатии Республикаи Советии Сотсиалистии Тоҷикистон суҳан менамуд, ки мутобиқи он парчам аз матои сурх иборат буда, дар қабати

болон тарафи чапи он бо ҳарфҳои зарҳалӣ "CSSR Tojikiston" навишта шуда буд.

Бо қарори Президиуми КИМ ҶШС Тоҷикистон ба парчам дар кунҷи тарафи чап расми досу болға ва номи ҷумҳурӣ бо тоҷикӣ ва русӣ "CSSR Tojikiston, Таджикская ССР" тасвири навро илова карданд. Соли 1938 калимаи "Сумҳурија" ба калимаи "Respublika" иваз карда шуд ва дар парчам низ тағйирот ворид шуд.

Ҳар давлати соҳибистиқлол муқаддасоти худро дорад. Рамзҳои давлатии мо низ муқаддасоте мебошанд, ки шаҳрвандони кишварамонро дар рӯҳи шафақмандӣ, ифтихори миллӣ, давлату давлатдорӣ, ватанпарастӣ тарбия менамояд.

Дертар, 28 сентябри соли 1940 ҷумҳурии мо бо қарори Президиуми Шӯрои Олии РСФСР Тоҷикистон аз алифбои лотинӣ ба алифбои русӣ гузашт. Дар ин робита ба парчам низ тағйирот ворид шуд.

20 март соли 1953 Президиуми Шӯрои Олии РСФСР Тоҷикистон бори дигар қарорро "Дар

бораи парчами давлатии РСФСР Тоҷикистон" қабул намуд, ки тибқи он Парчами давлатии Республикаи Советии Сотсиалистии Тоҷикистон рамзи давлатии РСФСР Тоҷикистон, Иттиҳоди вайроннашавандаи коргару деҳқон ва дӯстиву бародарии Ҳамаи миллатҳои ИҶШС муайян гардид.

Тоҷикистон аз нимаи дуюми асри XX то соли 1991 марҳилаи нави эҳёи давлати миллиро аз сар гузаронид. Баробари соҳибхитиёрии худро эълон кардан ва шуруъ намудан ба таъйир кардани лоиҳаи Конституция, инчунин кори аз нав тартиб додани рамзҳои нави давлатии Тоҷикистон сар шуд. Чун рамзҳои давлатии ҶШС Тоҷикистон аз ҷиҳати моҳияти мазмун ва шакли худ ба вазъи нави ҳуқуқию сиёсии ҷумҳурӣ мувофиқат намереканд, Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон 28 июни соли 1991 "Дар бораи рамзҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон" қарор қабул кард. Баъд аз гузаронидани озмун ва ҷамъбасти он, дар Иҷлосияи таърихии XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Парчами давлатӣ тасдиқ гардид. 24 ноябри соли 1992 бо ворид намудани тағйирот ба Конституция Низомномаи Парчами давлатӣ низ тасдиқ карда шуд.

Хушбахтона, то замони имрӯза дар тамоми ғушаи канои кишвар ин Парчам нурафшон аст. Рангҳои сурху сафеду сабз чун бахту толеи тоҷикон ҷилои тоза гирифта, роҳамонро ба сӯи ваҳдати миллӣ равшан сохтаанд.

Қадршиносӣ аз Парчами давлатӣ, арҷгузориву ифтихор аз давлат, аз гузашта ба имрӯз ва ғамхорӣ ба фардои халқ аст. Вай яке аз омилҳои муҳими худшиносӣ ба ҳисоб меравад. Бо дидани Парчам ифтихори ватандорӣ ва эҳсоси масъулияти ҳар як шаҳрванд дар назди Ватан боло меғард.

Парчами Тоҷикистон рамзи ҳаёти осоишта, меҳнатдӯстӣ, бахту иқболи сафед, умед ба фардо ва лоиқӣ эҳтироми ҳар як шахс мебошад.

Имрӯз Парчами давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон чун рамзи ин кишвари соҳибистиқлол дар Тоҷикистон ва бисёр давлатҳои олам парафшон буда, аз мавҷудияти давлати соҳибистиқлол, демократӣ, дунявӣ ва озоду ягона дарак медиҳад. Парчам шараф, ифтихор ва нангу номуси миллат, сари баланду амалӣ гардидани орзуҳои мо, тоҷикистониён аст.

Кубриё Нурова,
дотсенти кафедраи
забони тоҷикии ДТТ

Шамсиддин Шохин дар замоне умри худро сипарӣ намудааст, ки дар аморати Бухоро вазъи сиёсӣ- иҷтимоӣ хеле тезу тунд буда, зиндагии мардум дар ҳолати фалокатбор қарор дошт.

Дар Осиеи Миёна вазъи ақибмондагии иқтисодӣ ба таназзули фарҳанг ва адаб бар он гувоҳӣ медед, ки аморати Бухоро нисбати вазъи баамаломата таваҷҷуҳ надорад. Бо вучуди қашшоқию нодорӣ тамоми қаламрави аморатро фаро гирифтанд, мардум ба ҳокимият зиёда аз 45 намуи андоз месупорид. Бинобар ин мардуми минтақаҳои гуногуни дар тобеияти аморат қарордошта, кӯшиши аз ҳокимияти марказӣ канорагирӣ доштанд.

Чунончӣ, профессор Холиқ Мирзозода дар рисолаи "Шамсиддин Шохин" ин вазъро хеле дақиқ ва саҳеҳ ба мушоҳида гирифта, чунин менигорад: "Аз ин ҷост, ки дар асри XIX Осиеи Миёна ҳукумати марказӣ нашошт; вай ба се хонигарӣ - хонигарии Бухоро, хонигарии Хева ва хонигарии Қуқанд ҷудо шуда буд ва доимо ин хонигариро байни ҳамдигар чангҳои харобовар карда, боиси боз ҳам хароб шудани хоҷагии халқ, ба дараҷаи хеле паст фурумадани маданият ва вайронии осоиштагии мардум мешуданд". Чуноне мебинем минтақаҳои гуногун аз вазъи кишвар истифода намуда, кӯшиш доштанд, ки аз сиёсати аморат саркашӣ намуда, худро давлати мустақил эълон намоянд. Дар ин солҳо вазъи сиёсӣ ва иқтисодии хонигарии Хева ва Қуқанд нисбат ба Бухоро беҳтар ва дастрас буд. Бинобар ин, аҳли илму адаб аз Бухоро дурӣ ҷуста, рӯ ба минтақаҳои ободу замонавӣ меоварданд.

Мафҳуми иваз намудани ҳокимият дар ин сарзамини ниёгон бегона буд. Ҳатто хонадори манғитиён ба хунрезии кашмоқашҳои зиёд ҳокимиятро ба фарзанди худ месупорид. Мардум умед ба амири нав баста, гумон доштанд, ки бо иваз шудани амир вазъи зиндагии мардум беҳ мешавад.

Ҳамзамон вақте ки Амир Музаффар (1860-1885) ба ҷойи падари золими худ Амир Насрулло (1828-1860) нишаст, азбаски дар ин муддати дуру дарози хукмронии Амир Насрулло мардум хеле монда шуда буд, аз омадани амири ҷавон умеди калон доштанд. Мутаассифона, умеди мардум барбод рафта, зулму золими аз ҳадди эътидол берун рафтанд гирифт. Амир Музаффар дар нисбати зиндагии мардум золиму беадолат, бе-

рахму хунрез, макқору фиребгар ва дар давлатдорӣ шахси белаёқат буд. Дар ҳамаи айём Русияи подшоҳӣ истилои Осиеи Миёнаи қафмондору аз масъалаҳои муҳимтарини сиёсати дурнамои худ ҳисоб мекард. Гарчанде Русияи подшоҳиро "зиндони халқҳои меномиданд", вале нисбат ба аморати Бухоро муносибати Русияи подшоҳӣ ба мардум беҳтар буд. Зеро дар аморати Бухоро ҳеч гуна қонуният ба ғайр аз қонуни шариат, ки ба манфиати табақаи хукмрон равона карда шуда буд, қонуни

шад ҳам, аморати Бухоро ба ларза оварда, ҷасорати мардумро дар нисбати сиёсати ҷоҳилонаи амир Музаффар боло бурд.

Омилҳои, ки дар ин замон боиси бедории мардум ва суҳт шудани пояи давлатдорӣ аморати Бухоро гардид, аз инҳо иборат буданд:

- боло рафтани зулму золими аз ҷониби аморати Бухоро;

- зиёд шудани воситаҳои ғорат кардани мардум аз ҷониби аморат;

- зиёд гардидани норозигии халқ аз андозу андозсупориҳои бемаврид ва иловагӣ;

- дароз шудани дасти Русияи подшоҳӣ ба сарзамини Осиеи Миёна;

- ба вучуд омадани ҳаракатҳои озодихонаи табақаи зиёӣ ва пешқадам.

Ба ҳамаи тарик, сол то сол ин омилҳо хусусияти оммавӣ пайдо карда, аморати Бухоро худдор мекард, ки сиёсати ноадолатонаи худро нисбат ба мардум ва минтақаҳои дар ихтиёрдошта тағйир диҳад. Дар акси ҳол қисмати марғбори аморат фаро мерасад. Мутаассифона, аморати Бухоро ва амирон ба ҷойи тағйир додани сиёсати золимонаи худ, баръакс зулму золимиро тавассути андозу андозбандӣ зиёд мекарданд. Шамсиддини Шохин, Аҳмади Дониш, Садрӣ Зиё ва садҳо шайхону мутафаккирони пешқадам ба майдон омада, ба муқобили аморати Бухоро бо ҷасорату нотарсӣ камбудию хиёнатҳои аморати Бухороро изҳор менамуданд. Шамсиддини Шохин аз зумраи синфи пешқадами замон буд, ки камбудию норасоӣҳои аморатро ошкор намуда, мавриди ғазбаи амир ва пайравони ӯ қарор гирифт. Ӯ ба муқобили амирон овоз баланд карда дар он замоне, ки гуфтани ин суҳанҳо ба ҷони ҳар як шахс хатар эҷод менамуд, чунин меғунд:

**Бурида бодо забони суҳанварони ҷаҳон,
Зи бас таънаи Шохин кушодаанд забон!
Хирад, ки аз сари тавфиқ мекунанд инсоф,
Шавад ба дидаи таҳқиқ ин нуҳуфта аён,
Чӣ мекунӣ гила аз мардуми замон, Шохин,
Ба ғуши хар натавон дод ҳарза бонги азон!**

Асомуддини Абдулмумин,
муовини декани ФТТК оид ба тарбия

Аз рӯи одат касе, ки ба хона ояд, пас аз салому алейк ба хона тақлиф карда мешавад. Пас аз нишастан соҳиби хона ба меҳмон рӯй оварда, "Хуш омадед, нури дида тоҷи сар", - гуфта, даст ба сина мебарад. Меҳмон: "Обод бошед, ташаккур!" ё "Обод бошед, аз лутфу эҳсонатон миннатдорам!" - гуфта, даст ба пеши бар мебарад.

Баъд дастурхон кушода, чой меорад. Пеш аз чойро дам кардан соҳиби хона аз меҳмон мепурсад: "Пурсидан айб нест", - гуфтаанд. Чӣ хел чой дам кунам: чойи кабуд ё сиёҳ?" Меҳмон бояд шарм нашошта хоҳишашро арз намояд. Чойро

худӣ соҳиби хона мегардонад, пиёлаи аввалро ба назди худ гузошта, пиёлаи дуюмро ба меҳмон бо дасти адаб дароз мекунанд. Меҳмон чойро гирифта, "Ташаккур!" меғунд. Ба ивази он меҳмондор "Нӯши ҷон шавад!" ё "Ош шавад!" меғунд. Албатта, мувофиқи имконият дастурхон ораста мешавад.

Нонро ҳам худӣ соҳиби хона шикаста, ба меҳмон рӯй оварда, "Марҳамат, нон бигиред" меғунд. Дар ин ҳолат меҳмон вобаста ба талаботи хеш рафтор мекунанд. Агар дилаш набардоррад ҳам, як пора

нонро гирифта, бо чой меҳуррад.

Аз рӯи одоби меҳмон бояд шарм ё ҳазар накарда, чизи дилкаши худро хӯрад. Баъди хӯрок мизбон бо хоҳиши меҳмон дастурхонро ҷамъ мекунанд.

Меҳмон изҳори ташаккур менамояд: "Барои зиёфати пурнозу неъмат ташаккур! Ҳамеша дастурхонатон пурфайз бошад!" - меғунд. Соҳиби хона "Ош шавад, ба шумо ҳам ташаккур!" - гуфта ҷавоб мегардонад.

Ҷиҳати дигари меҳмоннавозӣ ҷеҳраи кушодаи соҳибони хона аст. Ҷабини ку-

шодаи мизбон сабаби кушоиши иштиҳои меҳмон аст. Агар сад нӯшу неъмат фаровон карда шаваду чеҳраи аҳли хона гирифта, ҷабинчин ва гапхояшон дағал бошад, меҳмон ботинан аз ҳузурӣ худаш пушаймон шуда, хафа бармегардад. Дар урфият меғунд, ки гар нони гандумӣ нашошта бошӣ, пас забони мардумӣ дошта бош.

Ҳангоми гуселонидани меҳмон, дар вақти хайрухуш меҳмонро бояд меҳмондор ва аҳли оилаи ӯро ба хонаи худ даъват намояд.

Қ. Раҳимова, омӯзгори
кафедраи забонҳои хоричӣ

ОДОБИ МЕҲМОНДОРӢ

ДАР ОЛАМИ АҶОИБОТ

Дарёфти кишти баъд аз 90 сол

Кормандони ҳифзи соҳили Куба се сол пеш кишти ачиберо ошкор намуданд, ки на чандон дуртар аз соҳил шино мекард. Чун алоқа бо мавҷ суде набахшид, қарор шуд, ки киштиро муҳосира намоянд. Ҳайрати сарҳадчиён баъд аз баромадан ба кишти асрорангез дучанд гашт, зеро дар дохили он касе набуд. Аммо аз кишти рӯзнамаи ёдоштхое ёфт гардид, ки ба капитан Мейер тааллуқ дошт. Аз сабтҳои ин дафтарча маълум шуд, ки ин кишти "SS Cotoraxi" ном дошта, ба яке аз ширкатҳои амрикоӣ мансуб мебошад. Кишти боркашон буда, охири маротиба 29 ноябри соли 1926 ба сафар баромадааст. Аз кишти пур аз ангиштсанг ду рӯз баъд ба маъмурият хабар расидааст, ки аз сабаби тарқиш ба дохили он об ворид мегардад ва бо ҳамин, алоқа байни бошандагони кишти ва соҳил қатъ мешавад. Корҳои ҷустуҷӯӣ як моҳ тӯл кашида, бе натиҷа анҷом меёбад. Ҳамин тавр, баъди 90 сол уқёнус кишти гумшударо баргардонд. Чӣ гуна метавонист ин кишти бузурги бесоҳиб солҳои дароз шино намуда, аз назари одамон пинҳон монад? Ин суолест, ки ҳамагонро ба ҳайрат овардаву ҷавоби хешро наёфтааст.

Таҳияи Гулнисои Саъдоншо

Ҷоми ҷаҳон 1930-2018

Чанд далели ҷолиб аз таърихи он

Нахустин чемпионати ҷаҳон қариб як аср қабл, соли 1930 дар Уругвай бо иштироки 16 дастаи мунтахаб гузаронида шуд. Мавриди зикр аст, ки ҳама бо-зиҳо танҳо дар як шаҳр- Монтевидео баргузор гаштанд. Дар бозии ҳалкунанда соҳибони майдон тими Аргентинаро бо ҳисоби калони 4:2 шикаст дода, Ҷоми ҷаҳонро ба даст оварданд.

Ҷоми зудтаринро дар таърихи Ҷоми ҷаҳон соли 2002 футболбози турк Ҳокон Шукр дар сонияи 11 ба дарвозаи Кореяи Ҷанубӣ задааст.

Соли 1934 Италия майдондори чемпионати ҷаҳон буд. Дар он

воҳурӣ барои ҷои сеюм бори аввал гузаронида шуд.

Соли 1970 пас аз сеюм бор ғолиб омадани Бразилия "Ҷоми олиҳаи тилпой"-ро Федератсияи футболни ин кишвар барои абад гирифт. Соли 1983 "олиҳа"-ро дуздиданду ҷустуҷӯҳо бенатиҷа анҷом ёфтанд.

То ҳол Ҷоми ҷаҳонро ғайр аз мунтахабҳои қитъаҳои Аврупо ва Амрикои Ҷанубӣ аз дигар қитъаҳо соҳиб нашудааст.

Аввалин дастае, ки аз қитъаи Осиё то нимфинал расид, мунтахаби Кореяи Ҷанубӣ мебошад.

Таҳияи Маҳмуд Ҷӯраев

Бонӯе аз асри XIX

Наби Тадзима, пиразани 117- сола, ки дар яке аз ҷазираҳои Ҷопон умр ба сар мебард, аз шумули дувумин зани қуҳансолтаринест, ки баъд аз Жанна Калмани фаронсавии 122-сола ба "Китоби рекордҳои Гиннес" ворид шудааст. Ӯ 4 августи соли 1900 дар шаҳри Араки ба дунё омада, яке аз охири нафароне мебошад, ки дар асри XIX таваллуд ёфтааст. Пиразан беш аз 160 насл дорад, аз ҷумла 9 фарзанд, 28 набера, 56 абера ва 35 чабера. Сирри дарозумриашро дар хоби бароҳат ва рақсидан дар таҳти мусиқии дӯстдоштааш медонад.

Таҳияи Кароматулло Раҳматов

Лонгйир - шаҳре ки дар он мурдан манъ аст

Ин шаҳри норвегӣ дар архипелаги Шпитсберген байни Норвегия ва қутби Шимол ҷойгир шудааст. Он шимолтарин маҳали зисти инсон маҳсуб меёбад, ки ҳамагӣ ҳазор маскун дорад.

Аммо он на танҳо бо ҳарорати пасти шабҳои қутби ва хирсҳои сафед, ҳамчунин бо яке аз қонунҳои шигифтангез дар ҷаҳон машҳур аст. Гап дар он ки дар қаламрави Лонгйир фаваидан манъ мебошад.

Моратория ба марғро бинобар яхбандии абадӣ қорӣ кардаанд, ки ҷасадро имкони пӯсидан намендиҳад. Ин дар наевати худ метавонад на танҳо бо-

иси паҳншавии вирусҳои марғовар, инчунин, ҷалби дарандаҳо гардад.

Аз ин рӯ, рафту бо касе ҳодисаи нохуш рӯй диҳад, ё нафаре бемории вазнин шавад, февран бо ҳавопаймо ба "замини калон" мебаранд. Мабодо касе фаваид, ҷасадашро ҳатман ба дигар қисмати Норвегия мефиристанд.

Зимнан, Лонгйир дар дунё ягона ҷое нест, ки фаваидан қонунан манъ бошад. Чунин табу дар шаҳри испани Ланхарон ва се деҳаи фаронсавӣ-Коню, Ле-Лаванду ва Сартурансе низ амал мекунад.

Тарҷумаи Хуршеди Ҷовид

Роҳат дар маҳбас?

Айни замон, маҳбаси аз ҳама бароҳат дар Норвегия мебошад, ки соли 2010 бо истифода аз технологияҳои нав бино карда шудааст. Ин маҷмаа дар ҷангал ҷойгир буда, студияи сабти овоз, пайроҳа барои давидан ва коттеҷ барои дидорбинӣ бо ҳешовандонро дорад. Сохтмони маҳбас 10 сол ва бо сарфи 1,5 миллиард крони норвегӣ (тақрибан 252 миллион доллар) амалӣ шудааст.

Аре Хойдал, мудири маҳбас мегӯяд, ки дар зиндони Халден, аз ҳама зиёд қочоқчиён, қотилон ва таҷовузгарон менишинанд. Тақрибан 20 дарсади маҳбусон баъд аз озод шудан дар давоми ду сол боз ба маҳбас меафтанд. Ҳар як ҳуҷра дорои телевизор ва яхдон буда, тирезаҳои бе панҷара мебошанд. Масоҳати ҳар як ҳуҷра 12 метри мураббаъ буда, бо мебели ҳозиразамон ва душ таъмин шудааст. Инчунин, дар маҳбас толори варзиш, китобхона, боғи зимистона, маркази тандурустӣ ва устохона бино карда шудааст.

Таҳияи Матлубаи Абдуқаҳҳор

	Шаҳр дар Хиндустон	Зинапояи гардон дар метро							Унво-ни ҳарбӣ										
						Шахшуда, беҳаракат	Оташин	Мӯҳраи шатранҷ	Мошини аввалини шуравӣ		Дарсдиҳӣ, таълим							Шӯҳратманд	
						Таърифкунанда	Падар (лаҳҷ.)	Ранг барои мижа		Садақа мепурсад		Мошини ҷангӣ (ихтисора)						Наҳр, дарёча	
						Афсун, ҷоду	Асари Бобочон Ғафуров	Ба кор бурдани чизе		Чашм	Иттиҳоди шуравӣ								
						«Шоҳ агар ... набошад, мулк вайрон мешавад»												... -Франсиско, шаҳр дар ИМА	Яхкӯҳи шиновар
	Металли қимматбаҳо					Зарурат, эҳтиёҷ, муҳтоҷӣ	Ҳарфи арабӣ			Ҷуноҳи сазовори ҷазо	Дарёи Санкт-Петербург								
	Дарача, сатҳи дониш	Шаҳрбандар дар ИМА				Эмотсия				Номи асосгузори дини христианӣ									
						Кӯҳе дар Макка рӯбарӯи Марва													
	Пайваст	Зардоб, сафрӯ				Яке аз мушкетдорони Дюма	Тақияҷӯби пирон		Мағал		Дӯстии баъди ҷанг								
						Нопайдо, ниҳонӣ													
	Завҷаи бародар						Нодон, беақл												
										Ғусса, андӯх	Маҷаллаи «...-зон»								
						Одат, хулқу атвор				Шаҳр дар ИМА									

ТОП-10 САМЫХ КРАСИВЫХ ГОРОДОВ МИРА

Париж

Самый красивый город в мире - это Париж. Отчасти это подтверждает тот факт, что ежегодно во французскую столицу приезжает около 30 млн человек

или одна треть от общего туристического потока страны. А по официальным данным Всемирной туристической организации ООН, Франция является самой посещаемой страной в мире. В "Городе любви" удивительная атмосфера, которая создается благодаря уникальной архитектуре и достопримечательностям, включая Эйфелеву башню, Елисейские Поля, Лувр и множество других.

Венеция

По данным многих туристических агентств, основанных на опросах людей из разных регионов планеты, Италия

считается одной из самых красивых стран мира, а в Европе очень часто занимает лидирующую позицию. Сразу несколько итальянских городов заслуживают места в Рейтинге, но Венеция стоит особняком. Во многом благодаря уникальным каналам, узким улочкам, многочисленным мостам и захватывающей архитектуре эпохи Раннего Возрождения. Венеция - это невероятно красивый и волнующий город.

Рио-де-Жанейро

Колорит Рио-де-Жанейро невозможно описать словами. Это нужно увидеть. Особенный восторг вызывает популяр-

ный карнавал и самый известный городской пляж в мире протяженностью около 4 км - Копакабана, расположенный фактически в центре города. Круглые сутки здесь царит атмосфера праздника. Люди

играют в волейбол и футбол, наслаждаются солнцем, едой и просто отдыхают. Не менее важная достопримечательность Рио-де-Жанейро - это Монумент Христа Спасителя (высота 38 метров), расположенный на вершине горы Корковадо, к подножию которого ежегодно поднимается порядка 2 млн туристов.

Прага

Прекрасная архитектура эпохи Возрождения делают столицу Чешской Республики одной из самых красивых в мире. История города насчитывает более 1100

лет, что само по себе "захватывает дух". Круглый год в Праге проводятся невероятные фестивали живой музыки и веселые празднества, посвященные вегетарианским продуктам, мороженому и пиву. Согласно Книге рекордов Гиннеса, здесь расположен самый крупный в мире замок - Пражский Град. Не менее важная достопримечательность - это один из красивейших мостов в Европе - Карлов мост.

Амстердам

ТОП-5 самых красивых городов мира замыкает Амстердам. Это очень гармоничный населенный пункт, состоящий из множества каналов, которые пересекают

более чем 1 500 мостов. Особенно завораживающе город выглядит в ночное время суток, когда на всех этих мостах загораются маленькие фонарики. Здесь расположен единственный в мире плавучий рынок цветов, открыты масса картинных галерей и музеев. Одним словом, вопреки всевозможным стереотипам, Амстердам завораживает туристов не только благодаря весьма либеральным законам.

Эдинбург

Столица Шотландии заслуженно считается одним из самых красивых городов в мире в классическом понимании этого термина. Эдинбург очень ярко отражает увлекательную историю государства, культурные особенности и традиции шотландского народа. Всего в нескольких минутах ходьбы от центра города находятся небольшие деревенские общины, которые существовали в городе на про-

тяжении веков. К выдающимся достопримечательностям Эдинбурга относятся Национальный музей Шотландии, Эдинбургский замок, Собор Св. Джэйлса и Дворец Холирудхаус.

Киото

Азиатский регион в рейтинге самых красивых городов мира представляет японский город Киото. Это бывшая столица Японии, расположенная на остро-

ве Хонсю. Здесь собрана одна из самых больших в мире коллекций объектов Всемирного наследия ЮНЕСКО. Главные достопримечательности города - это более 1600 древних буддийских храмов, самурайские замки и свыше 400 святилищ, посвященных древней религии страны. Кроме того, в Киото великолепные прогулочные сады, живописные бамбуковые леса и горные пейзажи.

Кейптаун

Разумеется, список самых красивых городов планеты не может обойтись без такого уникального на природные явле-

ния континента, как Африка. Ярче всех на общем фоне выделяется столица Южно-Африканской Республики - Кейптаун. Это очень дружелюбный город с современной инфраструктурой, приветливыми жителями, мягким климатом и известной во всем мире красотой. Любимые места туристов - это Столовая гора, Ботанический сад Кирстенбош и Мыс Доброй Надежды, расположенный совсем рядом с Кейптауном.

Стамбул

Красивейший город Турции покоряет, прежде всего, своей невероятной историей. Первые греческие поселения на территории современного Стамбула возникли еще VII веке до нашей эры. За пе-

риод существования город успел побыть столицей сразу четырех империй - Римской, Византийской, Латинской и Османской. Кроме того, Стамбул расположен на территории двух частей света - Европы и Азии. Ни один населенный пункт мира не может похвастаться подобными фактами. Помимо памятников архитектуры, уникальной достопримечательностью Стамбула является Гранд-базар - один из крупнейших крытых рынков в мире.

Сидней

ТОП-10 самых красивых городов мира замыкает очаровательный австралийский мегаполис - Сидней. Удивительным образом здесь сочетаются современные инженерные сооружения и кра-

сочная природа, включающая уникальный растительный и животный мир, ухоженные пляжи и Голубые горы. В Сиднее создана атмосфера ежедневного веселья с множеством культурных и спортивных мероприятий. Наиболее интересные места - Королевский национальный парк, Мост Харбор-Бридж и Сиднейский оперный театр.

В заключение отметим, что в рейтинге всего из десяти городов невозможно отобразить всю красоту и многогранность планеты. В дополнение к вышеуказанному списку можно внести Вену, Брюгге, Лиссабон, Рим, Лондон, Барселону, Афины, Будапешт, Санкт-Петербург, Ванкувер и еще очень много интереснейших мест. Поэтому стремитесь посетить как можно больше стран и определите какой город самый красивый в мире самостоятельно.

Фановар
 Рӯзнома бо се забон:
 тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ
 чоп мешавад.
САРМУҲАРИП:
Раҷабалӣ ШАРИФОВ

МУАССИС:
Донишгоҳи технологии Тоҷикистон
Ҳайати таҳририя:
 Амонзода И.Т., Тошматов М.Н., Юсупова З.Р.,
 Ҳақимов Ф.Қ., Бобоев Х.Б., Юсупов М.Ч.
Нишонии мо:
 734061- ш. Душанбе, кӯчаи Н.Қаробоев 63/3

Рӯзнома ба хотири риояи озодии афкор маводеро низ ба таъбир мерасонад, ки хилофи назараш аст. Аз ин рӯ, масъулияти ақидаи муаллифро ба уҳда намегирад.
Рӯзнома 04 июли соли 2017 таҳти рақами 007/рз-97 дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб гирифта шудааст.
Рӯзнома дар ҶДММ «Мега принт»-и шаҳри Душанбе чоп шудааст. Теъдоди нашр 1000 нусха.